

ЯК ЦЕ БУЛО

ОДУРИЛИ ВИЗВОЛИТЕЛІ?

І. ПРО «ЄДНІСТЬ» ПАРТІЙ НАРОДУ

Майже ніколи «не меняючі» перетворили День Перемоги в день триумфу комуністичної доктрини і комуністичної системи, у день пропаганди милітаризму й війни. А вже День Перемоги – це останній бастион компартії. Оркестри, революційні пісні, червоні прапори, ветерани при орденах і медалях, палкі промови ораторів про нескінченні перемоги Червоної армії-визволительки під керівництвом Компартії. Молоде покоління зачаровано слухає це і шкодує, що спізнилося на героїчну борню. (Не сумуйте – Компартія і «п'ятиколонники» готові повторити...) Дивлюсь я на це дійство і пригадую, що з таким же ентузіазмом ми мітингували перед війською, обіцяючи «звільнити поневолених братів по класу» на Заході. (Згодом – «звільнили», але наша «воля» виявилася для Заходу гірше неволі.)

Літні люди знають, що війна – це горе народне, кривава масакра напівбожевільних людей.

Правдива історія війни ще не написана, бо, як не дивно, що «правду» контролюють люди КГБ, НКВД, особливих відділів, «СМЕРШу», загороджувальних загонів, розстрільних команд, військ НКВД, розвідки і контррозвідки, прокуратури, суду, партійних босів, «політработників» і партпропагандистів і взагалі «п'ятою» колоною та «не меняючіми убеждені»...

Тепер ось нашу історію і зокрема історію війни хочуть нам написати Путін і Медведев. Табачник, звичайно, погодиться. Ці люди себе не афішують, але твердо заявляють, що перемогу здобули під керівництвом КПРС, спираючись на передовий соціалістичний лад і «монолітну єдність» партії і народу. «Єдність» партії і народу «кріпилась» лютюю війською більшовиків і влади проти «свого» ж народу. А почалося з того, що люди піддалися сатанинському гіпнозу відірваних від народу провідників (фанатів-фантазерів), які відкинули норми моралі та Божі заповіді й спровокували людей вбивати одне одного заради химери «світлого майбутнього».

Війну з народом розпочав Ленін, а Сталін «розкрутив» її до безкінечності «загостренням класової боротьби». Розпочалася війна з «ворогами народу», розкуркулення, колективізація, голодомори, репресії, депортації (за радянської влади знищено 100 націй і народностей). Ленін придумав ЧК, яке необмежено розпоряджалося життям кожної людини. 100% людей було охоплено наглядом і контролем ЧК, НКВД, КГБ (за мною, наприклад, «надзор» впроваджено з 1943-го року).

Сталін сформував армію НКВД (більше одного мільйона осіб) у складі: 29 дивізій НКВД, загороджувальних і спеціальних загонів (у

тому числі для війни з УПА). У складі НКВД було ГУГБ – це ті, що здирали шкури, проколювали очі, палили живцем (батьки, мій і моєї дружини, були на допитах у цих гебістів).

Війська НКВД призначалися для «зачистки» визволеної Європи, а до того – виселили 3,5 млн. людей дванадцяти націй в СРСР – татар, греків, болгар, вірмен, німців, постійно придушуючи повстання. Жоден підрозділ НКВД не був на фронті, навіть у найтрагічніші моменти, бо потрібно було опікуватися величезним ГУЛАГом. І тепер такі війська потрібні Росії для «зачистки» Чечні, Південної Осетії, Абхазії, Грузії та інших. Кожна сім'я в Радянському Союзі мала жертви, заповідні садистською владою.

Гадаю, наведений список – неповний підсумок «перемог» Комсатани в моєму селі Володимирівці Городнянського (раніше – Добрянського і Ріпкинського) району Чернігівської області (до війни в селі було три колгоспи).

1) У 1929-му році більше 20-ти чоловік знищено, як членів СВУ.

2) До 1931-го року розкуркулили: Железного І. М., Солодкого Н. М., Настіча Д. І., Скидана П. Ю., Скидана В. С., Скидана С. М., Мироненка Е., Мироненка Т. (усі з вулиці Освіна); вулиця Маругівка: Скидана Ф. Н., Мех О. І., Мех К. І., Мех С. І., Савченка А., Савченка П., Ключника І., Бутовця С. М., Ключника Ф. Д., Лопатка П., Лопатка К., Пильника П., Сокирка І.; вулиця Кінець: Здра Г. Е., Кравця Х. М., Курика Д. К., Курика К. М., Кульгейка М., Жолдака М. А., Кульгейка І., Півня А. та інших – разом 34 сім'ї. Сім'ї були багатодітні, не менше шести чоловік, разом: 34х6=204 чол., усі загинули на Колимі.

3) Поступово задушено податками «індусів» (це ті, що не вступили в колгосп), у тому числі й мого діда Василя Матвійовича Швачка,

всіх приблизно 20 чоловік.

4) Знищено активних «колективізаторів» – 8 чоловік.

5) Голодомор 1932-1933 рр. – померло 125 чоловік.

6) Голод 1947 р. – померло 7 чоловік.

7) Ув'язнено, в тому числі «за колоски», не повернулося – 15 чоловік.

8) Ув'язнено у 1940-му році за антирадянську пропаганду – 4 чоловіки.

9) Самогубство – не на підставі сімейно-побутових причин, а від знуцання радянської влади – не менше 45 чоловік.

10) Багато померло від хвороб при відсутності лікування – не відомо скільки.

Отже, до війни комуністичний молох забрав у селі Володимирівка – 441 чоловік (у В. В. війні загинули 215 чоловік), тобто у два з лишком рази більше, ніж на війні. Маховик смерті крутився і після війни (даних не маю).

Чернігівщина, а саме Городня, Добрянка, Ріпки ніколи не терпіли знуцання. У 1918-1922 рр. мій земляк, народний месник Іван Олексійович Васильченко – «Галака» розігнав московських мародерів та їхніх посібників богунців і призупинив погроми і реквізиції на Чернігівщині та на півдні Білорусі. Пізніше не було сил на збройну боротьбу і рятувались переселенням на Да-

лекий Схід і Сибір, гадали, що там краще. Переселенців із Володимирівки було не менше 50 сімей.

От звідки почалася розруха села, то це з перемоги Леніна, бо він завжди ненавидів «дрібних буржуїв» – селян. Завдання лєнінця П. Постишева було виконане: «показати, хто в Україні хазяїн – чтобы пикнуть не могли». Отже, сучасні манкурти і яничари, 9-го травня на мітингах не приховуйте перемогу над «своїм» народом...

Проте і Чернігівщина давала збройний опір: у 1933 році, у 1941-1943 рр. біла Чернігівська Січ (700 вояків) Павла Стрільця і Григорія Жученка, яка влилась в УПА, Ріпкинська поліція пішла в УПА, а Володимирівці після війни вбили стукачів.

Промосковські підбрехачі кажуть, що у 1933 р. голодували не тільки українці. Засвідчую, що в 1933 р. українців не пускали в Білорусь (4 км. від мого села) і в Росію. Голодуючі, що йшли з Півдня, вмирили в наших лісах. Або таке: мої родичів Марію Трохимівну Романюк та її батька Трохима Федоровича у 1933-му році вигнали з Воронезької області, кажучи: «ідете здихати в свою Хохландію».

(Закінчення у наступному номері)

Бутовець В. Ф., учасник бойових дій, інвалід 2-ї Світової війни, полковник-інженер у відставці.

ЯК ЦЕ БУЛО

ОДУРИЛИ ВИЗВОЛИТЕЛІ?

(Продовження. Початок у №19 (854) від 14 травня 2010 року)

Білорусь теж потерпала від комуністичного погрому. (Мабуть, Москва згадала, що 50-тисячна білоруська армія разом з Наполеоном ходила на Москву.) Моя дружина Галя розповідає, як у 1938 р. вночі «трое в шкірянках» чобітьми заштовхали її під ліжко, а батька арештували і через рік викинули вмирати біля р. Березини. Як відомо, у 1945-му році НКВД знищило в Білорусі більше 100 тис. націоналістів, які боролися за незалежну Білорусь. Тепер усі знають, які страшні злочиння чинили 156 спецзагонів НКВД у Західній Україні під виглядом УПА. Людство повинно спитати, по якому праву Московія за роки радянської влади знищила 100 націй і народностей. Фарисеї Західної Європи тепер лицемірно підтакують Москві, бо сидять на російському газовому гачку.

Влада вчинила страшний погром над інтелігенцією, військовими та робітниками. Повсякденням стали політичні репресії, терор, шокуючий страх, доноси, брехня, людожерство. Диктаторами стали маразматика і садисти, які підписували вироки на страту тисяч невинних людей. Обурений народ (у тому числі мої діди Василь і Олександр та батько) говорив, що ось-ось прийде Господня кара на людожерську владу. Невдовзі кара

лініях зв'язку, в діючій армії – комсорг роти, комсорг батальйону і на танково-ремонтній базі, з січня 1950-го року – офіцер, і тільки у 1951-му році в місті Борисові, коли особи обсадили сексотами і стукачами (примувували і дружину стежити за мною) і зруйнували хату (підозра на бандерівський льох), я остаточно зрозумів, що влада дурна і дебільні її порядки.

І не поставили мене «к стенке» (як обіцяли п'яні сексоти), я залишився «на плаву» тільки тому, що командванню потрібен був добрий фахівець з електро- і радіобладнання танків, а згодом усієї системи

політа кадровики перевели у другий підрозділ з пониженням посади. Або таке: однією з причин постійного «надзору» особистів за мною було моє правдолюбство...

Висновок. Отже, головна війна комуністичного режиму проти «свого» народу закінчилась (не остаточно!) перемогою сатаністів-комуністів. Десятки мільйонів людей було задушено, суспільство опинилось у ГУЛАГівському пеклі, суспільство огорнув тваринний жах! Комуністи і К.! 9-го травня пишайтесь перемогою над народом, бо ця «перемога» напряду пов'язана з перемогою над Гітлером.

Проте ця «перемога» була гіркою, бо 90% населення Союзу стали запеклими ворогами влади і, як наслідок, на початку війни з Німеччиною селяни і робітники в шинелях не стали на захист людожерської влади, а покинули зброю й розбіглися по лісах. (У діючій армії в 1941-му році було 8,5 млн. чол.; убито, поранено і померло від хвороб – 2,1 млн. чол.; дезертири; 1,0 млн. – покинуто поранених при відступі. Отже, 5,3 млн. – полонені й дезертири, це тільки 1941 р.) За роки війни засуджено 994000 вояків, 157593 – розстріляно трибуналами (100 чол. у день). Без суду розстріляно не менше. Отака «єдність» партії й народу.

ми схопимо капіталізм за комір». Сталін: «Перетворимо СРСР на базу для світової революції». Сталін чекав сприятливого моменту для «визвольного походу». Він був упевнений, що Гітлер не почне війну на два фронти і... помилився! (Бо удар Сталіна в спину – це страшніше, ніж два фронти.) Гітлер випередив Сталіна на два тижні. Сталін – найбільший тиран ХХ століття. Тому 1,5 млн. громадян СРСР (в основному росіяни) воювали на боці Гітлера. Але Сталін ще й найбільший хитрун! Адже капіталісти, яким він усе життя копав яму, і врятували його від погибелі своїми «студебекерами», літаками, технікою зв'язку, алюмінієм для літаків і танкових двигунів В-2 та іншими матеріалами.

Два смертельні «визвольні» походи

Авантюрист Гітлер

І все-таки «визвольний» похід стався. Тільки навпаки: не Сталіна, в липні 1941 року, Гітлера – 22 червня 1941 року. Трюк Гітлера обійшовся дорого – і йому, і Сталіну. Якби розповів Сталін

чекали як визволителя в СРСР (принаймні 60-70% населення), навіть моя Володимирівка на Чернігівщині зустрічала вермахт хлібом-сіллю! (На Заході Сталіна чекали одиниці, задурманені комуністичною пропагандою).

Війна

Початок війни змінив життя моєї Володимирівці. Призвали за пасників, забрали кращих коней, невдовзі погнали на схід отари корів, овець, свиней, у садах облаштовували схрони, збіжжя закопували, партійці таємно облаштовували в урочищі Крижа партизанський табір. Усіх підлітків (і мене), дівчат і частково жінок на підводах повезли до Дніпра копати траншеї та протитанкові рови. Я копав під містом Любеч у липні й серпні 1941 р. Але то була марна робота, бо 2-га польова армія і 2-га танкова група вермахту обійшли наші окопи з півночі.

«Как один человек весь советский народ за свободную родину встанет!» - співали ми. Стали, та не всі... 23 і 24 серпня 1941 р. ми спостерігали як по селу і під місто

за роки радянської влади знищила 100 націй і народностей. Фарисеї Західної Європи тепер лицемірно підтакують Москві, бо сидять на російському газовому гачку.

Влада вчинила страшний погром над інтелігенцією, військовими та робітниками. Повсякденням стали політичні репресії, терор, шокуючий страх, доноси, брехня, людожерство. Диктаторами стали маразматика і садисти, які підписували вирок на страту тисяч невинних людей. Обурений народ (у тому числі мої діди Василь і Олександр та батько) говорив, що ось-ось прийде Господня кара на людожерську владу. Невдовзі кара прийшла й стала карати і владу, і людей, які піддалися знуцанню.

Хто підтримував владу сатани?

Народний гнів стримував тотальний страх. Проте 5-8% населення підтримували владу. Це ті, що вилізли «з грязі в князі» - червоні командири й комісари і всі силові структури, «видвиженці» - ті, що отримали освіту і посади, номенклатура, яка втрачала посади разом з головою; але особливо, - підлітки і юнаки, школярі й студенти. В цій останній когорті був і я, тому скажу докладніше... Демагогія героїзму, романтизм боротьби за великі ідеали були сильнішими за страшні реалії життя. Нові пісні, школа, зібрання, походи і, особливо, кіно, яке мало магичну дію і якому ми вірили більше, ніж батькам. (Навіть арешт батька не вплинув на мої «переконання».)

Отже достроково у 1939-му році - комсомолец, в окупації маримо червоною партизанкою, маємо підпілля, радіоприймач, зброю, допомагаємо партизанам, тричі тікаю з потягів у Німеччину, диверсії на

лініях зв'язку, в діючій армії - комсорг роти, комсорг батальйону і на танково-ремонтній базі, з січня 1950-го року - офіцер, і тільки у 1951-му році в місті Борисові, коли особисти обсадили сексотами і стукачами (примушували і дружину стежити за мною) і зруйнували хату (підозра на бандерівський льох), я остаточно зрозумів, що влада дурна і дебільні її порядки.

І не поставили мене «к стенке» (як обіцяли п'яні сексоти), я залишився «на плаву» тільки тому, що командуванню потрібен був добрий фахівець з електро- і радіобладнання танків, а згодом усієї системи зв'язку (і засекреченої), й міг швидко виявити пошкодження на каналах зв'язку. (Сумний досвід війни показав, що більшість поразок ЧА отримала через відсутність зв'язку, а отже - погане управління і взаємодію.)

Комсомол. Кажуть, що комсомол був сліпим знаряддям партії. Я маю тривалий досвід роботи в комсомолі й стверджую, що це не так... Комсомольський романтизм і вільнодумство часто не вкладалися в прокрустове ложе комуністичних догм. Були постійні конфлікти, партія гасила «вибрики» молоді. Приміром, на 90-тій танкоремонтній базі конфлікт комсомольської організації й замполіта призвів до того, що зам-

наслідок, на початку війни з німеччиною селяни і робітники в шинелях не стали на захист людожерської влади, а покинули зброю й розбіглися по лісах. (У діючій армії в 1941-му році було 8,5 млн. чол.; убито, поранено і померло від хвороб - 2,1млн. чол.; полонених - 3,8 млн. чол.; 1,5 млн. - дезертири; 1,0 млн. - покинуто поранених при відступі. Отже, 5,3 млн. - полонені й дезертири, це тільки 1941 р.) За роки війни засуджено 994000 вояків, 157593 - розстріляно трибуналами (100 чол. у день). Без суду розстріляно не менше. Отака «єдність» партії й народу.

В. Ф. Бутовець
(1941 р.)

II. ПРО ВІЙНУ

Більшовики відкрито планували світову революцію, а отже, й світову війну. Ленін: «Прийде час і

літля. Тому трошки промудріє (у основному росіяни) воювали на боці Гітлера. Але Сталін ще й найбільший хитрун! Адже капіталісти, яким він усе життя копав яму, і врятували його від погібелі своїми «студебекерами», літаками, технікою зв'язку, алюмінієм для літаків і танкових двигунів В-2 та іншими матеріалами.

Два смертельні «визвольні» походи

Авантюрист Гітлер

І все-таки «визвольний» похід стався. Тільки навпаки: не Сталіна, в липні 1941 року, Гітлера - 22 червня 1941 року. Трюк Гітлера обійшовся дорого - і йому, і Сталіну.

Якби розпочав Сталін, то отримав би повну перемогу, виконав би заповіт Леніна, а напівперемога його розчарувала. А Гітлер? Він заповзвся перемогти СРСР, США і Британію! Проте Сталін назвав його «глупцом» не з цієї причини... У листопаді 1941-го року Сталін сказав: «Глупая политика Гитлера превратила народы СРСР в заклятих врагов нынешней Германии». Які «глупості» мав на увазі Сталін? Ось які: не дав незалежність націям, які душила Москва, не розпустив колгоспи (частково

розпустив), не звільнив полонених, а 2/3 їх знищив у 1941 - 1942 рр. Расова теорія і геноцид євреїв, палочна дисципліна... Адже поки Гітлер не наробив цих дурниць, його

овець, свиней, у садах облаштували схрони, збіжжя закопували, партійці таємно облаштували в урочищі Крижа партизанський табір. Усіх підлітків (і мене), дівчат і частково жінок на підводах повезли до Дніпра копати траншеї та протитанкові рови. Я копав під містом Любеч у липні й серпні 1941 р. Але то була марна робота, бо 2-га польова армія і 2-га танкова група вермахту обійшли наші окопи з півночі.

«Как один человек весь советский народ за свободную родину встанет!» - співали ми. Стали, та не всі... 23 і 24 серпня 1941 р. ми спостерігали, як по селу і під лісом відступали наші вояки - замурвані, голодні й, часто без зброї. Були і вогнища завзятого опору. Приміром, поряд з Володимирівкою на шляху Добрянки - Городня біля урочища Моцарівщина зайняв оборону підрозділ ЧА. Майже півдня точився бій. На другий день я з друзями був на місці бою. Декілька гектарів лісу було скошено мінометно-артилерійським вогнем, в окопах лежали забиті червоноармійці. Хто вони? Досі ніхто не знає. Недалеко був їхній табір. Там стояв танк. Гвинтівки, гранатні патрони ми підбрали - згодом використали у підпіллі.

25.08.1941 р. в наше село увійшли німці. Ставлення до мешканців села було доброзичливим. Три доби з Добрянки і з села Ваганіч на Дроздовицю рухалися колони гужового та автотранспорту. (Закінчення у наступному номері)

В. Ф. Бутовець, учасник бойових дій, інвалід 2-ї Світової війни, полковник-інженер у відставці

СПОГАДИ

ЯК ЦЕ БУЛО

ОДУРИЛИ ВИЗВОЛИТЕЛІ?

(Закінчення. Початок у №19 (854) від 14 травня 2010 року і №20 (855) від 21 травня 2010 року)

Окупація (25.08.1941 р. - 25.09.1943 р.)

Колгоспне майно і землю розділили. Земельні паї обробляли, бо були коні. Наші партизани розбіглися. Але ми, молодь і комсомольці, організували антифашистське підпілля. До складу групи увійшли: Бутовець В. Ф., Бутовець П. Ф., Жураківський Ю. І., Коваленко П. Л., Гусак І. І., Сотнік О. П., Шупило О. Ф., Осіпенко О. Ф., Лопатко М. І., Семінько П. І., Ключник І. М., Закружний Г. К., Кульгейко С. М. У 1943 р. до складу групи увійшли: Шевкун Д. І., Сокірко Я. Т., Семінько Е. Я. Центром групи було моє подвір'я. Тут знаходилися зброя, радіоприймач, бібліотека. Ми мали зв'язок з партзагоном м. Добрянки, диверсійною групою Добрянського, вчиняли диверсії на лінії зв'язку, агітували проти виїзду в Німеччину, саботували всі роботи на окупантів. Я тричі втівав з потягів, що прямували до Німеччини. Допомогали партизанам м. Салая.

Зазначу, що партизани не рятували села від розправ карателів. Так було спалене моє село (разом із моїм подвір'ям). УПА діяла і на Чернігівщині. Зокрема, поліція м. Ріпки (згодом наш райцентр) перейшла до УПА. Була Чернігівська Січ (700 чоловік) Павла Стрільця і Григорія Жученка, яка 1943 р. влилась в УПА, але ми зв'язку з УПА не мали.

Визволення (25.09.43 р.)

«Дай Боже, щоб це минулося, а те не повернулося! Якби ж то!» (В селі був КП армії). На другий день «Смерш» (а може, НКВД) зігнали селян на оглядини повішення поліція. (Поліція с. Володимирівка в жовтні бойових діях увійшла в

табуном погнали в Добрянку. Мені пощастило кобилу Квасольку врятувати). Село залишили без тяглової сили, замість коней запрягали корів. Тому друга колективізація була страшніша за першу. Моя мати Олена Василівна мало співала, а все плакала і тяжко працювала. Приміром, ось тільки одна із сотень робота – переробити льон і конопли на сорочки і штани... І ніколи не хворіла. Після визволення жінки відновили колгосп. І нема їм жодного пам'ятника, проте і досі бовваніють люди-жери...

Польові військкомати мобілізували всіх від 18 до 60 років без медичного огляду. Більшість із них у штрафроті і штрафбатальйони. (У батька було травмоване праве око – все одно забрали).

Форсування Дніпра під Лосвом і обоз (65А)

У жовтні 1943 р. мене з возом і конем забрали в обоз. Напередодні трапилось таке: я не мав шапки (все згоріло). Солдат каже: «Я вам – шапку, ви мені – курку». Мати зарізала і засмажила курку, дала солдатові, а він матері – дулю. Пізніше мені довелося в Чернігові підбирати трупи жінок, згвалтованих і убитих нашими «визволителями».

У радянських істориків таке правило: якщо операція безуспішна і при цьому загинули сотні тисяч воєнків, то в «історіях» про це не пишуть. Ось так не згадали про бої в мікрорічці Дніпро-Соне південніше Гомеля і форсування Дніпра північніше Лосва і Радуля (61, 65 і 48 армії). Командарм 65-ї П. І. Батов визнав ці бої найкровопролитнішими. Н. Амосов («Наука і життя» №1-74 р.) пише, що тут втрати були більші, ніж на Курській дузі. Я це бачив. Тут і полягли мобілізовані на півночі Чернігівщини (Поліський, Ріпкинський

вольтцями на фронт, але наш старший товариш Петро Коваленко, що побував уже в полоні й був поранений, заспокоїв: «Хай трошки вас навчуть, а кулю ще встигнете отримати». І все одно з нашого призову з 16 чоловік повернулися – 4. Під Будапештом і оз. Балатон моїм однополчанам по 102 СП довелося наступати по трупах своїх солдатів. А брат мого батька Сергій Олександрович Бутовець, старший лейтенант, пройшов усю війну, а 2.05.45 р. загинув у Моравській Оставі (в БТР з горища кинуто гранату).

НА ФРОНТАХ

Західний фронт (1941 р.)

Удар кінно-механізованої групи у складі трьох корпусів під командуванням зам. командуючого Західного фронту Болдіна по флангу 3-ї танкової групи Гота закінчився так: (пише Болдін) «На п'яте сутки війни, не имея боеприпасов, войска вынуждены были отступить и разрозненными группами разбрелись по лесам» (!). 28.06.1941 р. на схід від Мінська з'єдналися 2-а і 3-а танкові групи вермахту, оточили і взяли в полон 26 дивізій 4А. Про те, що 2-а танкова група наступає від Бреста на Барановичі й Мінськ, у штабі фронту дізналися тільки 25-го червня (такий зв'язок!). Усі знають про «героїчну епопею оборони Брестської фортеці». Проте Брестська фортеця – це і сам вал дурості нашого командування, бо стала пасткою для 6-ї та 42-ї дивізій 28-го СК і всієї Червоної армії. 30 000 чоловік двох дивізій не могли вийти через одні двері фортеці. Шквал артогнею німецької артилерії знищив усе, в тому числі й 22 ТД 14 м.к., що дислокувалася поряд з фортецею...

13 механізованих корпусів втратили 70-90% танків. 15-а м.к. Карпезо (749 танків), 8-а м.к. Рябишева за один день могли отримати по кілька суперечливих наказів. Або таке: ЧВС Вашугін наказав Попелю організувати удар по Дубно за 20 хвилин! Солдати, щоб бігти до лісу, цурались у першу чергу важкої техніки. П-ЗФ (5, 37, 26, 21, 38 армії) 15.09.1941 р. під Лохвицею був оточений і знищений 1-ю танковою групою Клейста і 2-ю т.гр. Гудеріана. Винні в цьому ставка і Сталін, які дали накази про відступ тільки 18.09.1941 р. У полоні опинилися 665 000 чоловік, захоплено 884 танки, 3715 гармат.

«На убій»

1942 р. – рік «коренного перелома» - влада погнала своїх підвоягонь німецьких кулеметів. Іще 16.08.1941 р. наказ №270: «Полонені – зрадники, які підлягають розстрілу». А Жуков наказав розстрілювати й сім'ї полонених. Наказ №227 від 28.07.1942р.: «Ні кроку назад!» штрафротам, штрафбатальйонам (командир мав право розстрілювати) та загороджувальним загонам. Безворотні втрати (убиті, полонені, померлі) у 1942 р. – 7,15 млн. чоловік. (На одного німця – наших 13). Особливою кровожерливістю вирізнявся Жуков. Майже весь 1942 р. він гнав Західний і Калінінський фронти в наступ на Ржев і Сичовку (село за 120 км від Москви) по 10-15 атак на день. Втрати – 8 000 чоловік на добу (майже дивізія). За це, мабуть, і любив його Сталін. Адже ще на Халкін-Голі він розстрілював по 100 чоловік на день. Особливо люто нищив зв'язківців - відомо, що зв'язок у нас був настійкий і кожне порушення вважалося неви-

(Планували вихід до Балтійсько-го моря!). (У 1943р. німці самі покинули Ржев). Радянські історики згадують Ржев і Сичовку як другорядну «частную» операцію.

1943 р. Перемога на Курській дузі

Наші втрати: убито – 250000 чоловік; танків – 6000 од. Втрати німців: убито – 30000 чоловік; танків – 1500 од. Під Лютжежем при форсуванні Дніпра трупи перекрыли ріку.

1944-1945 рр. При визволенні території, захоплені німцями, наші втрати були у 22 рази більші за втрати німців при окупації! Тільки у 1944 р. згоріло наших танків 23700, літаків – 24800, із них 15100 – не бойові втрати (?). Навіть у 1944 р. німці навчали новобранців 6 місяців, а ми – 10-15 днів або зовсім без підготовки вганяли в бій. Засвідчую це, бо у 1944-1945 рр. сам займався підготовкою, формуванням і супроводом маршових рот на українській фронті.

Полонених наших було 5,7 млн. чоловік. Загинули в полоні – 3,9 млн. чоловік. 250000 наших полонених не захотіли повертатися додому. Майже мільйон наших полонених пройшли фільтраційні табори, а потім – у ГУЛАГ. Влітку 1945 р. у мій 102 СП з Франції через Одесу доставили наших полонених офіцерів. Ми проводили з ними заняття з бойової підготовки, а паралельно «СМЕРШ» проводив перевірку.

Про командирів

Були подібними до Жукова в справах і методах керівництва: Соколовський, Гордон, Масленіков, Кулік, Куліков... Проте мені щастило, в мене були порядні командир-фронтники: ст. лейтенант Бушин

Семінко П. І., Ключник І. М., Закружний Г. К., Кульгейко С. М. У 1943 р. до складу групи увійшли: Щевкун Д. І., Сокірко Я. Т., Семінко Е. Я. Центром групи було моє подвір'я. Тут знаходилися зброя, радіоприймач, бібліотека. Ми мали зв'язок з партзагоном м. Добрянки, диверсійною групою Добрянського, вчиняли диверсії на лініях зв'язку, агітували проти виїзду в Німеччину, саботували всі роботи на окупантів. Я тричі втік з потягів, що прямували до Німеччини. Допомогали партизанам м. Салая.

Зазначу, що партизани не рятували села від розправ карателів. Так було спалене моє село (разом із моїм подвір'ям). УПА діяла і на Чернігівщині. Зокрема, поліція м. Ріпки (згодом наш райцентр) перейшла до УПА. Була Чернігівська Січ (700 чоловік) Павла Стрільця і Григорія Жученка, яка 1943 р. влилась в УПА, але ми зв'язку з УПА не мали.

Визволення (25.09.43 р.)

«Дай Боже, щоб це минулося, а те не повернулося! Якби ж то!» (В селі був КП армії). На другий день «Смерш» (а може, НКВД) зігнули селян на оглядини підвищеної поліції. (Поліція с. Володимирівка в жодних бойових діях участі не брала). На третій день усіх коней

жери...

Польові військкомати мобілізували всіх від 18 до 60 років без медичного огляду. Більшість із них у штрафроті і штрафбатальйони. (У батька було травмоване праве око – все одно забрали).

Форсування Дніпра під Лосевом і обоз (65А)

У жовтні 1943 р. мене з возом і конем забрали в обоз. Напередодні трапилося таке: я не мав шапки (все згоріло). Солдат каже: «Я вам – шапку, ви мені – курку». Мати зарізала і засмажила курку, дала солдатіві, а він матері – дулю. Пізніше мені довелося в Чернігові підбирати трупи жінок, згвалтованих і убитих нашими «визволителями».

У радянських істориків таке правило: якщо операція безуспішна і при цьому загинули сотні тисяч воєнків, то в «історіях» про це не пишуть. Ось так не згадали про бої в мікроріччя Дніпро-Соне південніше Гомеля і форсування Дніпра північніше Лосева і Радуля (61, 65 і 48 армії). Командарм 65-ї П. І. Батов визнав ці бої найкровопролитнішими. Н. Амосов («Наука и жизнь» №1-74 р.) пише, що тут втрати були більші, ніж на Курській дузі. Я це бачив. Тут і полягли мобілізовані на півночі Чернігівщини (Добрянський, Ріпкинський, Городнянський райони) і моєї Володимирівки. Тут загинули 13 моїх родичів і батько. Під Лосевом усі траншеї були забиті трупами переважно наших солдатів, а лівий берег Дніпра був вкритий десятками коробок згорілих САУ і танків. Отож нашому призову (15 лютого 1944 р.), народження 1926 року, пощастило, що до січня 1943 р. були в обозі. У жовтні 1943 р. ми рвалися добро-

НА ФРОНТАХ

Західний фронт (1941 р.)

Удар кінно-механізованої групи у складі трьох корпусів під командуванням зам. командуючого Західного фронту Болдіна по флангу 3-ї танкової групи Гота закінчився так: (пише Болдін) «На пятое сутки войны, не имея боеприпасов, войска вынуждены были отступить и разрозненными группами разбрелись по лесам» (!). 28.06.1941 р. на схід від Мінська з'єдналися 2-а і 3-а танкові групи вермахту, оточили і взяли в полон 26 дивізії ЧА. Про те, що 2-а танкова група наступає від Бреста на Барановичі й Мінськ, у штабі фронту дізналися тільки 25-го червня (такий зв'язок!). Усі знають про «героїчну епопею оборони Брестської фортеці». Проте Брестська фортеця – це і сам вал дурості нашого командування, бо стала пасткою для 6-ї та 42-ї дивізій 28-го СК і всієї Червоної армії. 30 000 чоловік двох дивізій не могли вийти через одні двері фортеці. Шквал артогнею німецької артилерії знищив усе, в тому числі й 22 ТД 14 м.к., що дислокувалася поряд з фортецею...

Південно-Західний фронт (1941р.)

П-ЗФ мав 5617 танків. 1-а танкова група Клейста – 728 танків. (Для німців танк Т-34 був «страхіттям»! Тільки 88-мм зенітка пробила броню Т-34.). До 30.06.1941 р. П-ЗФ втратив 2648 танків. Чому? Поганою була професійна підготовка танкістів. Воєначальники боялися проявити ініціативу, «тупо» виконували накази, не жалюючи воєнків. Командири і штаби не знали обстановку через відсутність зв'язку. Як, наприклад, бої з 23.06.1941 р. до 2.07.1941 р. в районі Радехів - Броди - Дубно - Луцьк - Рівне. Через відсутність зв'язку і твердого управління у військах панував хаос. На маршах

Сталін, які дали накази про відступ тільки 18.09.1941 р. У полоні опинилися 665 000 чоловік, захоплено 884 танки, 3715 гармат.

«На убій»

1942 р. – рік «коренного перелома» - влада погнала своїх підвонгів німецьких кулеметів. Іще 16.08.1941 р. наказ №270: «Полонені – зрадники, які підлягають розстрілу». А Жуков наказав розстрілювати й сім'ї полонених. Наказ №227 від 28.07.1942р.: «Ні кроку назад!» штрафротам, штрафбатальйонам (командир мав право розстрілювати) та загороджувальним загонам. Безповоротні втрати (убиті, полонені, померлі) у 1942 р. – 7,15 млн. чоловік. (На одного німця – наших 13). Особливо кровожерливістю вирізнявся Жуков. Майже весь 1942 р. він гнав Західний і Калінінський фронти в наступ на Ржев і Сичовку (село за 120 км від Москви) по 10-15 атак на день. Втрати – 8 000 чоловік на добу (майже дивізія). За це, мабуть, і любив його Сталін. Адже ще на Халхін-Голі він розстрілював по 100 чоловік на день. Особливо люто нищив зв'язківців - відомо, що зв'язок у нас був нестійкий і кожне порушення вважалося невиконанням наказу. Уже після війни і я брав участь у забезпеченні зв'язку Жукову на Борисівському полігоні, то усі обходили його «десятою дорогою». Ніколи наше начальство не піклувалося про удосконалення зв'язку. Уже в 1942 р. німецькі пілоти могли по радіо вийти на телефонну мережу, кожен танк мав рацію, а в нас на літаках рації не було, на танках – тільки на командирських.

Ні Ржева, ні Сичовку Жуков не взяв, хоча сил у нього було втричі більше, ніж під Сталінградом.

територій, захоплених німцями, наші втрати були у 22 рази більше за втрати німців при окупації! Тільки у 1944 р. згоріло наших танків 23700, літаків – 24800, із них 15100 – не бойові втрати (?). Навіть у 1944 р. німці навчали новобранців 6 місяців, а ми – 10-15 днів або зовсім без підготовки виганяли в бій. Засвідчую це, бо у 1944-1945 рр. сам займався підготовкою, формуванням і супроводом маршових рот на українській фронті.

Полонених наших було 5,7 млн. чол. Загинули в полоні – 3,9 млн. чол. 250000 наших полонених не захотіли повертатися додому. Майже мільйон наших полонених пройшли фільтраційні табори, а потім – у ГУЛАГ. Влітку 1945 р. у мій 102 СП з Франції через Одесу доставили наших полонених офіцерів. Ми проводили з ними заняття з бойової підготовки, а паралельно «СМЕРШ» проводив перевірку.

Про командирів

Були подібними до Жукова в справах і методах керівництва: Соколовський, Гордон, Масленіков, Кулік, Куліков... Проте мені щастило, в мене були порядні командири-фронтовики: ст. лейтенант Бушин, підполковник Гордієнко Е. М., полковник Борисов А. І. (всю війну – НВС 65А), полковник Лагуткін П. І., полковник Белтов В., полковник Шеметов Д., полковник Календар Н. Б., генерали П. І. Батов, М. Семеновта, М. Тєтьокін, І. О. Герасимов (Герасимову я сім разів забезпечував зв'язок у 12 в. ТА).

В. Ф. БУТОВЕЦЬ, учасник бойових дій, інвалід Другої світової війни, полковник-інженер у відставці

